

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Skoleblad for Helsingør højere Almenskole.

Nr. 6	Lørdag den 21. Februar 1920.	4. Aarg.
-------	------------------------------	----------

Hvad betød d. 10. Februar for de danske Skolebørn i Sønderjylland?

VED Sprogreskripterne af 1850 — 51 var Sønderjylland med Hensyn til Skolesproget tredelt. Paa Landet i Nordslesvig var Dansk, i Sydslesvig Tysk enaadende, i Mellemslesvig var Dansk Skolesprog, men der var Timers ugentlig tysk Undervisning. De nordslesvigske Købstæder havde dansk Skolesprog, Flensborg var behandlet som en delukkende tysktalende By.

Fra dansk Side maa det indømmes, at disse Sprogreskripter ikke var helt forsvarlige, men at sammenligne vore Fejlsreg fra dengang med den Uret, der senere er udøvet mod Nordslesvig, er ganske absurd. Man behøver blot at tænke paa, at Sprogreskripterne ikke berørte et tysktalende Sydslesvig.

I de første Aar efter 64 bevaredes den danske Folkeskole Nord for Linjen Flensborg—Tønder. Dog blev Skolerne i de nordslesvigske Købstæder hurtigt næsten ganske for-tyskede, og fra Latinskolerne forsvandt Dansken fuldstændig.

I 1871 blev det tyske Sprog *Undervisningsgenstand* i det dansktalende Nordslesvig med ca. 6 Timers ugentlig Undervisning. I 1878 blev Tysk *Undervisningsprog* i en Del Fag, f. Eks. Historie, Geografi; i Religionstimerne skulde der ogsaa læres tyske Salmer, Tabellen skulde læres paa Tysk o. s. v. I 1884 indførtes en tysk Sangbog, hvori naturligvis fandtes den preussiske Nationalsang: „Ich bin ein Preusse“ med et

Modemagasin „Chic“

Telefon 991

Stengade 48

Telefon 991

Silkestrømper - Modevarer - Lingeri

for Hertugdømmerne tildigtet Vers, der endte saaledes: „Vi raaber det ud i den vide Verden: Ogsaa vi er Preussere, vil være Preussere“. Og disse Sange *skulde* læres udenad.

Saa kom Instruksen af 18. December 1888, hvori der staar: „Undervisningssproget i de nord-slesvigske Folkeskoler er i alle Fag, alene med Undtagelse af Religionsundervisningen, det tyske. Dog kan det tillades, at Lærerne i det første Skoleaar benytter Dansk, for saa vidt og saa længe det er nødvendigt for at bringe de Børn til Forstaaelse af Tysk, som ved deres Optagelse i Skolen savner alt Kendskab til dette Sprog. . . . De kongelige Skoleinspektører og Lærerne har i Samtaler med Børnene at benytte sig af det tyske Sprog og at drage Omsorg for, at dette ogsaa mere og mere sker blandt Børnene indbyrdes“. Og saa maa det huskes, at enhver Art af dansk Privatundervisning hindredes paa alle mulige Maader. —

Hvorledes virkede saa alt dette, særlig den brutale Instruks af 1888? Ja, den virkede saaledes, at endog mange Tyskere indsaa, at den var en politisk Dumhed, der kun var skikket til at ophidse Befolkningen.

Kærligheden til det danske Modersmaal voksede, samtidig med at preussisk Overmod og Ringeagt for andres Ret voksede. —

Hvad Sønderjyderne følte for deres Sprog, kan maaske siges med disse Ord af Carl Ploug:

„Lad vort Sprog kun være for
andre, hvad det vil,
vi fik ej bedre Skat end det at gemme;
det er vor Tankes Vinge, vort
Hjertets Strængespil
og Sjælens Spejl og Følelsernes
Stemme;
kun det vor Sorg kan rumme,
kun det kan bringe Trøst,
kun det vor Drøm kan male og
juble ud vor Lyst,
kun det kan vort og Folkets Liv
forplante“. —

Hvilken Harme og Ængstelse maatte de da føle, naar de blev tvunget til at sende deres Børn i Skoler, hvis Maal først og fremmest var at lære Børnene at ringeagte det, de satte saa højt og gemte som deres bedste Skat. Og Børn er jo kun Børn og let paavirkelige. Her har det da vist sig, at naar Hjem og Skole kommer i saa stærk Modsætning til hinanden, bliver Hjemmet det stærkeste. — Men at et saadant disharmonisk Forhold mellem Hjem og

Skole er højst uheldigt og tryk-
kende i mange Maader for Bør-
nene, særlig for de mest udvik-
lede, er jo klart, og derfor var
den 10. Februar en god Dag og
en Glædesdag for de sønder-
jydske danske Skolebørn.

-- mn. og mm. --

I Nr. 4 finder jeg en Artikel
af Frk. Nordentoft med den udfor-
drende Titel „Om Oldnordisk
og Gymnasieundervisning m. m.“

Det undrede mig for saa vidt
ikke, da jeg saa Titlen. Thi
efter en saadan Torden fra en
Matematiker og en Lærer for
og imod Oldnordisk, maatte der
nødvendigvis følge en Skylle
fra en Sproglig — over Mate-
matikerne! Men da jeg fik læst
Indholdet igennem og sammen-
lignede det med Titlen, blev jeg
med mig selv hurtigt enig om,
at det hverken kunde henregnes
under „Oldnordisk“ eller „Gym-
nasieundervisning“, men snarere
maatte sortere under „m. m.“
Thi et saadant Sammensurium
af alt muligt har jeg aldrig set.
Artiklen beviser kort og klart —
trods det, at den er saa lang-
trukken — at Frk. Nordentoft
ikke har Spor Begreb om de
Ting, hun taler om.

Hendes Omtale af Matema-
tikerne tyder just ikke paa, at

hun har noget særligt indgaa-
ende Kendskab til disse, saa
man kan altsaa ikke tage det
alvorligt, naar hun mener, at
Matematikerne skulde have sær-
lig megen Tid tilovers om Efter-
middagen; thi denne Tanke er
typisk for Sproglige. Naa, det
er imidlertid ikke min Opgave
at rakke de Sproglige ned; de
kan være umaadelig flinke Menne-
sker — Gud bevare's! Men
jeg vil forsøge saa kort som
muligt at korrigere Frk. Norden-
tofts noget fejle Opfattelser og
altsaa gennemgaa Artiklen Punkt
for Punkt. —

I sin Indledning begaar Frk.
N. allerede en Kapitalbrøler, idet
hun paa en meget mislykket
Maade forsøger at forklare, hvad
et Skoleblad er. Hendes Defini-
tioner holder dog ikke Stik
over for Navnet „Skole-
blad“, men kunde med Nød
være anvendt paa et Gymnasie-
blad; thi hvorledes skulde det
kunne være et Skoleblad, naar
Eleverne ikke selv bidrog til
Stoffet? Og dernæst er Frk.
N. fejl underrettet, naar hun
skriver, at Skolens Fag aldrig
er blevet drøftet i „Striks“. Thi
vil hun blot gøre sig den Smule
Ulejlighed at gennemse 3. Aar-
gang af Bladet, vil hun deri
blandt andet finde nogle Indlæg
om Latin etc. —

Hvad dernæst det vittige Styk-

ke om Hjernespecialister og Forsøgskaniner angaar, saa maa jeg sige, at det virker lidt mislykket. Ganske vist synes ogsaa jeg, at „ikrs“'s Udtalelse er lidt outreret, men efter min Opfattelse er den ikke saa værdifuld, at Frk. N. havde behøvet at bryde sin altsaa i Forvejen stærkt belastede Hjerne med at omsætte den i Vittighed. Og hvad Tyggummiet angaar, synes jeg, det burde spyttes ud, inden det bliver for gammelt.

I den første Halvdel af det følgende har Frk. N. — maaske ganske ubevidst! — truffet Sandheden. Hendes Opfattelse falder saa ganske sammen med, hvad enhver vilde faa ud af at sætte sig hen med et Skema og et Stykke Papir foran sig for at notere alle de saakaldte praktiske Fag op.

Men saa kommer et Stykke, hvori Frk. N. gør sig skyldig i nogle meget grove Fejl. Jeg vil forsøge at trævle lidt op i det. For det første:

Hvad mener Frk. N., med at sige, at man er „gaaet uden for Gymnasieundervisningens egentlige Omraade ved at oprette den matematiske Linie“? Det er jo ikke alle, der interesserer sig for Sprog, — og det er maaske heller ikke alle, der har Anlæg for Sprog — men som mere har deres Force i

Matematik. Hvorfor skulde der ikke være en Afdeling for dem ogsaa? Tanken om at afskaffe den matematiske Linie forekommer mig ganske absurd! Naturligvis har den sine Fejl, — det skal jeg villigt indrømme. Blandt andet har den den store Ulempe, at Engelsk mangler fuldstændigt — i hvert Fald her ved Skolen. Paa dette Punkt skal jeg gerne imødegaa Frk. N. Men naar hun saa kommer med en saa uoverlagt og meningsløs Udtalelse som, at Matematikerne skulde have mere Fritid end de Sproglige, maa jeg protestere paa det kraftigste. Hvor kan hun have faaet en saa fejlagtig Opfattelse uden gennem et kun ringe og meget overfladisk Kendskab — eller maaske slet intet Kendskab — til Matematikerne? Var det ikke for Pladsens Skyld, skulde jeg gerne aftrykke nogle Skemaer over baade Skole- og Fritid for mig selv og mine Kammerater, for at Frk. N. kunde faa at se, at hendes Udtalelse er det rene Nonsens.

Og at hun ovenpaa begynder at vigte sig med engelske og tyske Forfatter- og Digternavne, gør heller ikke hendes Stilling bedre. Vil hun endelig vide det, kan Matematikken ogsaa opvise Navne, der er mindst lige saa gode som de, hun nævner. For-

øvrigt viser det ogsaa, at hun aldeles ikke har Begreb om, hvad der læses af Tysk i matematisk Afdelling. Der læses baade „Heine, Schiller, Goethe, v. Liliencron og en Del moderne Prosaforfattere“ for at benytte Frk. N.s egne værdifulde Op-givelser.

Hendes derpaa følgende Udtalelser er typisk sproglige. At Matematik skulde være morsomt og et godt Supplement til Grammatiken — ha, ha, ha, ! nej det er virkelig uhyre interessant at faa at vide. Men at matematisk Gymnasium kun skulde være en Forskole for dem, der maatte ønske at studere Medicin, burde dog være tvivlsomt. Hvor skulde saa alle de Stakler, der vilde være Polyteknikere, anbringes! I sproglig Afdeling?

Og at Frk. N. skriver om matematiske Studenter, der ikke ved noget om Goethe og Faust eller Shakespeare og Hamlet, beviser, at hendes Bekendtskabskreds ikke indeholder meget intelligente matematiske Studenter. Forøvrigt staar der i den her ved Skolen brugte „Lærebog i Historie for Gymnasiet“, der som bekendt er ens for den sproglige og den matematiske Linie, en Mængde om baade Shakespeare og Goethe, og Frk. N.s Udtalelse tyder just ikke paa noget særligt ind-

gaaende Studium af denne Bog. Ganske vist staar det med Petit, og kan let overses (skønt f. Eks. Stykket om Shakespeare fylder mindst 3 Sider). Skulde det altsaa være undgaaet Frk. N.s Opmærksomhed, vil jeg blot meddele, at Stykket om Shakespeare staar paa Side 62—65 og Goethe er behandlet paa Side 184, begge i III Del.

Og naar hun slutter med at sige, at Gymnasiet nu er et „uklart Mellemlandpunkt mellem den aandelige Kultur og den prosaisk-praktiske“, og at det „næppe i Længden kan blive staaende ved det“, saa synes jeg, at jeg endnu vil tilføje, at hidtil lader det til at være gaaet udmærket, og at det sikkert i Fremtiden vil vise sig at gaa godt, som det er, ogsaa uden Frk. Nordentofts Medvirkning.

Helsingør, den 1. Januar 1920.

Leo Breson.

Gymnastikstævnet i Gentofte.

Fra Dansk Gymnastik-Forbunds Udvalg for Skolegymnastik og Idræt har Skolen faaet Indbydelse til „det 8de danske Gymnastik- og Idrætsstævne af Skoledisciple“.

Stævnet skal afholdes d. 13., 14. og 15. Maj i Gentofte Kommune, og der indbydes Elev-

hold fra samtlige Landets fuldstændige højere Almenskoler. De anmeldte Hold skal være Undervisningshold, og der kan kun anmeldes eet Drengehold og eet Pigehold fra hver Skole. Deltagerne indkvarteres ved Udvalgets Foranstaltning.

I den Anledning samledes II og III G., som danner Undervisningshold i Gymnastik, og det vedtoges at anmode Rektor om Tilladelse til at deltage. Rektor stillede sig overordentlig venlig til Sagen og indsendte Andragende til Skolekommissionen. Derefter er foreløbig Anmeldelse af ca. 25 Dreng og 8 Piger indsendt til Udvalget. Pigerne er anmeldt til Deltagelse i Gymnastik og Langbold, Drengene til Gymnastik, fri Idræt, og Haandbold.

Siden Aalborgstævnet 1911 har vor Skole ikke deltaget; vi vil ønske, at de Hold, som i Aar skal repræsentere Skolen, maa gøre det lige saa smukt og dygtigt som Holdet i 1911, der hjemførte Mesterskabet i Haandbold.

Til Mellemskolen!

I de første Dage af Februar udkom der i 2. m. c. et lille Blad med det meget betegnende Navn „*Sludder og Vrocl*“, skrevet paa Maskine paa Blade af en Lommebog. Redaktøren var *Hans Lund*. Bladet fik imidlertid kun kort Levetid, i det der kun udkom dette ene Nummer; dog, snart udsendte Klassen et nyt Blad, „*5-Øren*“ med *Ludvig Døhnfeldt*

som Redaktør. Bladet var heftograferet og udkom paa Blade af et Tavlehæfte. Ogsaa det gik snart ind; der udkom vistnok kun 2 Numre.

Nu havde imidlertid Klassen faaet Blod paa Tanden, og endnu medens „*5-Øren*“ eksisterede, udkom „*Det lille Ugeblad*“, der ligesom „*5-Øren*“ var heftograferet. Dette Blad var det bedste, der endnu var kommet, og ingen af de følgende Blade — der er nemlig udkommet endnu flere — har overgaaet det. Bladets Redaktører var *Carl Frederik Lindahl*, 3. m. c. og *Erik Sinding Larsen*, 2. m. c.

— Af nye Blade dukker nu „*Det skæve 8 Tal*“ op; dette udkom paa fint Papir, men ellers var den øvrige Udstyrelse maadelig. Ganske vist var Forsiden heftograferet nydeligt, men Teksten paa Bladets øvrige Sider var *kalkeret!* Ogsaa af dette Blad findes kun eet Nummer. Redaktøren var *Børge Graner Larsen*, ogsaa fra 2. m. c. Saa udkom der i 3. m. c. Bladet „*Ottelallet*“, hvis Redaktør var *Otto Jensen*, men ak! ogsaa her udkom kun eet Nummer. Større Levetid havde „*Skæmtebladet*“, udgivet af *Jørgen Gørtz* i 3. m. a. Af dette Blad er i det mindste kommet 3 Numre; det udkom paa kvadreret Tavleheftepapir. Endelig findes et ganske lille Blad „*Humoristen*“, udgivet i 3. m. c. af *Albert Thalbitzer*.

Hvad Indholdet af alle disse Blade angaar, er det for alles Vedkommende hovedsagelig ren og skær Afskrift efter forskellige Børneblade, og ingen af dem havde væsentligt med Skolen at

C. LARSEN
Skomager

Stenstræde 2

A. C. ILLUM'S
Helsingør Afdeling
Stengade 54 Telf. 123
— V. G. Nathan —

J. W. Christiansen
Handelsgartner
Stengade 47 Telefon 68

L. P. LARSEN

Telf. 115

Bjergegade 9

Telf. 115

Fineste Chokolade og Konfekt
anbefales

MAGNUS NIELSEN

SKOTOJ

STENGADE 48

TELEFON 499

◦ **Lektiehjælp** ◦

tilbydes
af en matematisk Gymnasiast

Henv. til Redaktionen

NB. Latinundervisning til Pharmaceutprøven gives

N. CLAUSENS EFTF.

(H Würtz)

Kolonialforretning anbefales

Helsingørs Læderhandel

Carl Nielsen

St. Olaigade 40

Telf. 87

— Køb Kaffe hos C. Birkholm —

Bageri &
Conditori

Vald. Wulff

Tlf. 119, Helsingør
Stjernegade.

*Bestillinger paa større og mindre
===== Kager modtages =====*

Cykleforretningen

„Auto Shop“

Reparation af Cykler

Hurtigt, solidt, billigt

Nygade 1 — Telefon 850

Cykler

sælges bil-
ligst
repareres
bedst

Joh. Andersen

Søndre Strandvej

Hippolyte Durafour

Haandskomageri

St. Olaigade 24

KAFFEHUSET

Stengade 31

Chokolade og Confekt

i stort Udvalg

H. ANDRESEN

Juvelér og Guldsmed

Stengade 47

Tlf. 532

Børneudstyr

saavel til større som mindre Børn

- **Aldrig Nyheder** -

Louise Ørntoft

Tlf. 617 Bjerregade 8 Tlf. 617

Eline Andersen

Fotografisk Atelier

Telf. 287

Steng. 60

CHR. OLSEN

Guldsmed

Bjerregade 6

Tlf. 498

Skotøjshuset

Nordsjællands største og billigste Skotøjslager

Stjernegade 11 :: Telefon 521

C. P. Jørgensen

Stengade 25

HELSENGØR

Telefon 62

Stort Lager af Drengehabitter. Stortrøjer,
 :::::: Regnfrakker og Sportsstøj e. c. ::::::

Ekstra solidt, blaat og
 kulørt Cheviot

Konfirmandudstyr bedst og billigst

===== BODELSEN & VEJBY-NIELSEN =====

MAGASIN DU NORD

Kemp & Lauritzen

Elektriske Anlæg

Telefon 661 ** Helsingør

Brødrene Dalsborg.

Installation af W. C., Badeværelser, Centralvarmeanlæg,
-- elektroautomatiske og andre Vandforsyningsanlæg. --

Elektrisk Lys & Kraft.

Maskinanlæg.

Sudergade 16.

Helsingør.

Sudergade 16.

H. DAHM NIELSEN

Cigarforretningen

„Strandborg“

- TELEFON 768 -

TELEF. 61.

TELEF. 61.

H. C. Bronée & Søn

Uhr- og Instrumentmager

Aut. elektr. Installatører

Bjerggade 8

P. P. Nørregaard

Bogbinderi — Papirhandel

Stengade, ligefor St. Annagade

Telf. 259

Telf. 259

Nico Olsen

Børneudstyr & Tricotageforr.

Bjerggade anbefales Telf. 169

A. Hansen

Broderiforretning

Stengade 58

Tlf. 193

Ekstrafin Sandkage,
Konfekt & Chokolade
— **haves altid** —

Brødsalget „Ankerhus“
Stengade 8

**Friske Blomster og
Frugt**

— **anbefales** —

H. LANGKILDE
Stengade 12

„STRIKS“ udgives af H. G. mn.
og redigeres af: TAGE ERNST og SVEND KJÆR.

Trykt i L. H. Andersens Bogtrykkeri.